

Dames en heren

Geachte aanwezigen, voorzitter, gedeputeerden, leden van de raad

Dit is mijn laatste rede voor deze provincieraad.

Ik heb voor deze toespraak dezelfde titel als 10 jaar geleden gekozen.

En dit om de simpele reden dat deze titel ook vandaag nog brandend actueel is ... én vooral zeer toepasselijk.

AMBITIE

Dames en heren,

Wees ambitieus. In alles wat u doet.

Wees ambitieus in het vooropstellen van uw beleidsdoelen.

Heb lef bij het maken van strategische keuzes

... en durf daarbij te excelleren, uit te munten en geen genoegen te nemen met het gemiddelde.

In de loop van de voorbije 10 jaar hebben wij gelukkig afscheid kunnen nemen van die Calimero- houding die ons achtervolgde.

Vandaag moeten we “de beste” willen zijn.

Uitgroeien als het ware van een “sterk merk Limburg” naar “het beste merk Limburg”.

En dat kan als we tegelijk optimistisch in het leven staan en met vertrouwen naar de toekomst kijken. Want ambitie vraagt om een positieve houding en een ‘actieve’ constructieve ingesteldheid bij de aanpak van de uitdagingen. Doemdenken heeft hier geen plaats.

Optimism is a moral duty, zei Karl Popper.

Wij zijn het aan onszelf en aan onze kinderen en kleinkinderen verplicht om vertrouwen in de toekomst te blijven hebben en ervoor te zorgen dat ook zij een goed leven kunnen leiden. Ondanks al de moeilijke uitdagingen waar de wereld voor staat.

Terug naar Limburg

In de loop van de voorbije 10 jaar werd Limburg geconfronteerd met een serieuze economische uppercut : de sluiting van Ford.

Noodgedwongen hebben we tal van initiatieven, acties en maatregelen moeten nemen binnen het zogenaamde SALK – plan.

Door die gezamenlijk gedragen planmatige aanpak, waarbij ook de Vlaamse en federale overheid een belangrijke rol speelden, werd het tij gekeerd en haalde Limburg zijn achterstand ten opzichte van de andere provincies op en kon het zelfs wedijveren met Vlaamse gemiddelden.

Dames en heren

We zijn er als provincie sterker en beter uitgekomen.

Limburg is intussen niet langer het zwakke broertje in Vlaanderen en heeft zich ontwikkeld tot een economisch sterkere regio.

Limburg is niet langer enkel die groene regio vol natuur en bos zoals sommigen in Vlaanderen nog denken.

Wel integendeel.

Ik kan met genoeg vaststellen dat het SALK actieprogramma een beweging op gang gebracht heeft waar ik het gevoel van heb dat deze beweging duurzaam is.

Ik reken er daarom ook op dat het post - SALK programma dat de provincie samen met Vlaamse, Limburgse en Europese middelen wil opzetten en dat de SALK acties verder moet uitdiepen tot duurzame resultaten zal leiden ons als regio meteen nog sterker maakt, weerbaarder, concurrentiëler, creatiever, meer innoverend en internationaler.

Met rechte rug kunnen we vooruit kijken naar de toekomst.

De krachtige motoren als LRM, LSM en de POM draaien vandaag op volle toeren en geven een vliegwieleffect aan vele projecten en dossiers.

De onderwijs-, kennis- en onderzoeksinstituten - met als gezaghebbende trekker de UHasselt - hebben zich stevig verankerd en zijn de katalysator en drijvende kracht voor de noodzakelijke vernieuwing van de economische ontwikkeling van Limburg.

Hun actieve aanwezigheid is essentieel voor onze regio om ook morgen de antwoorden te kunnen geven op al de uitdagingen waar wij voor staan.

Uitdagingen zoals de demografische ontwikkelingen met de vergrijzing en ontgroening van de Limburgse bevolking, de groeiende diversiteit, de dualisering van de samenleving, onze specifieke onderwijsproblematiek, de impact van disruptieve technologieën op onze economie, de voortschrijdende digitalisering en robotisering, de oprukkende centralisatiegedachte van de hogere overheden, de klimaatproblematiek, de duurzame interne en externe ontsluiting van onze provincie, het valoriseren van onze unieke ligging, de verdieping van de samenwerking met onze burens van Nederlands Limburg, Noord Brabant en Luik.

En laat ons tot slot ook de kunst en cultuur - uitdagingen niet vergeten.

Het provinciebestuur heeft op dit domein – gedurende decennia - zeer veel inspanningen geleverd.

Ik wil het bestuur hiervoor feliciteren. Vandaag mag het provinciebestuur dan al geen cultuur - bevoegdheid meer hebben het ontslaat ons niet om dankbaar te zijn voor al de realisaties.

Ik mag hopen dat de nieuwe bestuurders van het kunstencentrum Z33 - die hun werking over Limburg kunnen uitrollen vanuit een gebouw dat door de provincie 100% gefinancierd werd - diezelfde dankbaarheid gaan tonen.

Het zal nu zaak zijn om op dit elan verder te blijven werken. Ook als de politiek soms woelig is of we ons geconfronteerd weten met financiële beperkingen.

Ik ben dan ook blij om vast te stellen dat de Limburgse deputatie boordevol plannen en ambitie zit.

En dat is goed.

De deputatie durfde focussen en heeft – rekening houdende met haar financiële kader - strategische keuzes durven maken.

In de volgende dagen zal de deputatie haar plannen en ambities aan u toelichten.

Ik ga daar nu niet op vooruitlopen.

Maar wat ik wel kan zeggen is dat we beseffen dat we als provincie een tweede kans krijgen en dat we deze kans met twee handen willen grijpen.

Deze deputatie voelt aan dat het nu moet gaan gebeuren.

De prikkel om resultaten te behalen is dan ook sterk aanwezig!
De uitdaging om aan de verwachtingen te voldoen is groot!
Nu volgt de actie.

Dames en heren,

Wat geldt voor de deputatie geldt natuurlijk ook voor het provinciepersoneel.

Een actief bestuur vraagt om een actieve attitude en dito houding van het personeel.

Toon wat je kan.

Haal het beste van jezelf naar boven.

Zorg er mee voor dat de provincie overleeft.

Het mag op de werkvloer niet langer “business as usual” zijn.

Ik doe daarom hier vandaag alvast een duidelijke oproep aan elk personeelslid :

Treed uit uw koker,

wees flexibel en bereid tot aanpakken.

Ga voor de uitbouw van een excellent en relevant bestuur.

Laat de geboden kansen nu niet liggen, wees trots op je werk en toon meer dan ooit tot wat het provinciebestuur in staat is.

Het is mijn overtuiging dat een efficiënte Vlaamse overheid enkel maar baat heeft bij sterke provincies.

Daarop moeten we samen inzetten.

Ik ben er in elk geval zeker van dat mits een goede en een gezonde samenwerking tussen beleid en administratie en mits - na de cijfers en de kennis - ook begin wordt gemaakt van een noodzakelijke omslag in onze bedrijfscultuur de nodige resultaten en successen niet zullen uitblijven.

En het zal nodig zijn want in 2024 volgt onherroepelijk het nieuwe rapport.

Maar dames en heren

Wat vandaag geldt voor het bestuur en het personeel geldt bij uitbreiding ook voor deze Raad.

De suggestie die ik jullie wil doen:

Doe niet langer aan navelstaren maar gooi de ramen en deuren open van dit halfrond.

Praat samen over hoofdzaken in plaats van details, focus op de essentie.

Debatteer over inhoudelijke visies en beleid.

Over thema's die belangrijk zijn voor Limburg en de Limburgers: over economie, toerisme, landbouw en natuur.

Eerder dan te discussiëren over punten en komma's in bepaalde dossiers. Discussies waar uiteindelijk niemand politiek aan wint, waar eigenlijk niemand in geïnteresseerd en die bovenal geen goed doet aan de kwaliteit en de uitstraling van deze raad.

En wat nog belangrijker is; discussieer op een positieve en hoffelijke manier. Met respect voor elkaars mening en altijd in het belang van de provincie.

Want wat tenslotte geldt voor dit huis geldt al zeker voor Limburg zelf.

De toekomstige rol van de provincie zal afgemeten worden aan de impact die het provinciaal beleid genereert in de diverse levensdomeinen en sectoren waar het voor de Limburgers (burgers, bedrijven, kennisinstellingen en lokale besturen) écht om gaat.

Het zal straks meer dan ooit gaan :

Over duurzame, ruimtelijke planning en investeringen in goed leven, wonen, verplaatsen en werken.

Over een aantrekkelijke en slimme regio bouwen voor economische groei, toerisme en talent.

Over gezonde lucht, betere mobiliteit (met focus op fiets en Openbaar Vervoer) en klimaatneutraliteit.

Over bestuurlijke vernieuwing op lokaal – en regionaal niveau en het beter benutten van de grensligging.

Daarin gaan we samen het verschil kunnen maken.

Als we willen en durven instellingen te verbinden,

investeringen te versnellen,

innovaties te omarmen

en goede praktijken te definiëren en vervolgens juist in de markt te zetten.

Als je ziet wat er allemaal rondom ons en in de wereld gebeurt dan moeten we – Limburg en Vlaanderen - op al deze domeinen niet één maar meerdere tandjes bijsteken en telkens resoluut kiezen voor de lange termijn.

Waarop wachten we nog om resoluut te kiezen om dé fietsprovincie te worden van Vlaanderen.

Wij hebben daarvoor niet alleen alle troeven zelf in handen bovendien hebben we de perceptie mee.

Hier kunnen we echt een hoofdrol spelen in Vlaanderen en ons verder internationaal onderscheiden.

Er wordt in onze provincie al jaren hard gewerkt aan een goede fietsinfrastructuur, vroeger nog door Bruggen en Wegen, vandaag door AWW, de steden en gemeenten en de provincie.

Ik ben ervan overtuigd dat we op dat vlak nu al de best uitgeruste provincie van het land zijn. Laat ons hierop verder bouwen.

Waarom zouden wij niet koploper kunnen zijn in het behalen van de klimaatdoelstellingen en zo toch de eerste CO2 neutrale regio worden in het land?

We kunnen perfect de uitdaging aangaan om 100 000 bomen bij te planten.

De stichting LSM heeft al het goede voorbeeld gegeven door een budget van 1 mio euro ter beschikking te stellen om samen met de Limburgse steden en gemeenten ongeveer 10.000 nieuwe bomen te planten in de kernen van de Limburgse steden en gemeenten, daar waar de mensen wonen, werken en leven.

En ik hoop dat men volop intekent op dit plan, want ik zou het raar vinden dat er gemeenten zouden zijn die hierop niet zouden ingaan.

Recent nog werd door professor Pieter Ballon, expert op vlak van smart cities, gewezen op het belang van vergroening in de stadskernen van de toekomst : onmisbaar voor het welzijn van de mensen.

Het koelt de lucht, zorgt voor een hogere luchtvochtigheid, biedt schaduw en werkt zuiverend.

Waarom zouden wij geen koploper kunnen zijn in het terugdringen van de armoede en het wegwerken van uitsluitingsmechanismen?

In oktober hebben we hier in deze zaal nog al de lokale besturen bij elkaar gebracht en hebben we tal van 'goede praktijken' verzamelt van hoe we vooral op lokaal niveau inspanningen kunnen leveren ten bate van de doelgroep.

Waarom zouden wij niet de voorloper kunnen zijn in het verder versterken en uitdiepen van de samenwerkingsverbanden tussen lokale besturen?

Waarop wachten we om vanuit de provincie een actief klant - dienstverleningsmodel op te zetten waarbij de lokale besturen expertise en ondersteuning kunnen afnemen.

Waarom zouden wij niet de eerste regio zijn waar alle 6 jarigen – wanneer zij naar het secundair onderwijs gaan – voldoende de Nederlandse taal beheersen?

Waarom zouden wij niet de regio zijn waar elke Limburger een betaalbare woning kan vinden?

Waar wachten we nog op om Limburg als dé pilootregio in Vlaanderen te positioneren.

Deze profilering als dé proeftuinregio voor Vlaanderen geeft ons niet alleen nieuwe kansen het biedt ons ook een strategisch voordeel.

Het gaat dan bijvoorbeeld over: nieuwe woonvormen, innovatieve landbouw, mobility as a service, energietransitie, circulaire economie,...

Stuk voor stuk cruciale thema's waar wij straks terug voorloper kunnen zijn en model kunnen staan voor Vlaanderen.

Het moet niet gezegd dat wanneer je deze proeftuinen strategisch kiest en goed in de markt zet dit zorgt voor een dynamische uitstraling

die op haar beurt nieuwe investeerders, nieuwe jobs en nieuw talent (ook internationaal) aantrekt.

Iets waar we in onze provincie toch wel verlegen om zitten.

Waarop wachten we tenslotte om in Limburg de politiezones te fusioneren en te komen tot 5 tot 8 sterke zones.

Er is hiervoor stilaan voldoende draagvlak.

Er is eveneens een grote bereidheid.

En er is tot slot de studie die opnieuw uitwijst dat door schaalvergroting de slagkracht van de politie verhoogt, de dienstverlening verbetert en de nabijheid gegarandeerd blijft.

Sta mij toe dat ik hier even langer bij stil sta.

In 2013 gaf ik de opdracht aan wijlen professor De Ruyver om in Limburg de mogelijkheden tot schaalvergroting en samenwerking tussen de lokale politiezones te onderzoeken.

Deze studie leidde toen niet tot onmiddellijke resultaten. Daarvoor was er op dat moment te weinig draagvlak.

Toch rijpten de geesten en leidde dit op 4 jaar tijd tot de vorming van de zones Carma en LRH rond de centrumsteden Hasselt en Genk.

Twee zones met meer dan 300 personeelsleden.

Een capaciteit die ten volle benut wordt om de dienstverlening te verbeteren. Basistaken als bijvoorbeeld verkeer en wijkwerking konden uitgebreid worden.

Daarnaast kan er ingezet worden op specialisatie en kan er ingespeeld worden op nieuwe technologieën en manieren van werken.

Daarenboven kan de samenwerking met de gedeconcentreerde federale politie en het parket versterkt worden.

Zowel Carma als LRH, zijn uitgegroeid tot wendbare en flexibele organisaties die zich kunnen aanpassen aan de steeds wijzigende vraag naar veiligheid.

Voor kleine zones - en hiermee bedoel ik zones met minder dan 200 personeelsleden - is het moeilijk tot onmogelijk om aan dit veranderende verwachtingspatroon te voldoen.

Als gouverneur ben ik daarom grote voorstander van fusies van politiezones.

Verdere schaalvergroting in het Limburgs politielandschap is een noodzaak.

Momenteel worden in Limburg een aantal fusies onderzocht.

Zo loopt er een studie naar een fusie van de drie politiezones in Zuid-Limburg en wordt ook bekeken of een fusie tussen de politiezones HANO, Lommel, Kempenland en Beringen/Ham/Tessenderlo in Noord-Limburg haalbaar is.

Voor de veiligheid van onze provincie hoop ik dat beide oefeningen succesvol afgerond kunnen worden. En daarna hoop ik dat ook de andere zones dit voorbeeld gaan volgen.

Als ik het heb over fusies van politiezones – waar ik als gouverneur rechtstreeks mee te maken heb – wil ik de gelegenheid nemen om ook een pleidooi te houden voor fusies van gemeenten.

Als we de lat op minimum 20 000 inwoners zouden leggen dan gaan 26 Limburgse gemeenten in een fusieoperatie kunnen stappen.

Als we weten dat straks de rol van de lokale besturen alsmear belangrijker wordt en “bestuurskracht” en “schaal” cruciale begrippen worden dan zou het niet onverstandig zijn om deze oefening – in het juiste kader – stilaan op te starten.

Ook in de “regiovorming” die binnenkort vanuit het nieuwe Vlaamse regeerakkoord gaat uitgerold worden over Vlaanderen zitten kansen voor Limburg.

Ik refereer naar mijn rede van 5 jaar geleden waarin ik toen al aanstipte dat door intensievere interbestuurlijke samenwerking en bovenlokale agendavorming Limburg - als één regio – bovenlokale vraagstukken succesvol kan aanpakken.

Naast het provinciebestuur kan zeker het forum van burgemeesters hierbij een centrale rol spelen en kunnen misschien zelfs de ideeën en voorstellen die vervat zitten in het concept 'Stad Limburg' en die een garantie zijn voor een evenwichtige relatie tussen de stad en het platteland een plaats krijgen.

Dames en heren
Geachte aanwezigen, ik wil besluiten

Ik vond het een hele eer voor mij om gouverneur van Limburg te mogen zijn.

10 jaar (en een half) heb ik geprobeerd het beste van mijzelf te geven ; de tijd vliegt.

Eén goede raad:
Blijf zelf de toekomst van deze mooie provincie in handen houden, wacht niet tot anderen over ons beslissen.

Er wachten voldoende uitdagingen die een actieve houding van dit bestuur en deze raad legitimeren.
Ik reken daarvoor op u allen.

Ik dank u tot slot voor de fijne samenwerking.
In mij blijft Limburg alvast een trouwe bondgenoot vinden.

Herman Reynders
gouverneur